

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดหมายที่จะศึกษาคุณลักษณะและผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยมีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำนวน 3,303 คน ปีการศึกษา 2548 กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำนวน 430 คน ปีการศึกษา 2548 ใช้ตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) การสุ่มโดยแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดโรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง 215 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอน 430 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง สุ่มจากครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ตามขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งจำนวนประชากร คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่ และมอร์แกน จากประชากรทั้งสิ้น 3,303 คน โรงเรียน 276 โรงเรียน
2. แบ่งประชากรออกตามขนาดโรงเรียน ได้ขนาดเล็ก 132 โรงเรียน ขนาดกลาง 87 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 57 โรงเรียน
3. สุ่มโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 97 โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน 70 โรงเรียน ขนาดใหญ่จำนวน 48 โรงเรียน
4. ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก 194 คน ขนาดกลาง 140 คน ขนาดใหญ่ 96 คน รวม 430 คน ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	โรงเรียน	ครูผู้สอน	โรงเรียน	ครูผู้สอน
ขนาดเล็ก	132	912	97	194
ขนาดกลาง	87	941	70	140
ขนาดใหญ่	57	1,450	48	96
รวม	276	3,303	215	430

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษา และผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เรียงข้อความจาก น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้แก่ ระยะเวลาในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check-List) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามให้ประเมินผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เกี่ยวกับคุณลักษณะ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามให้ประเมินผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยข้อคำถามจัดไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - 1.1 จริยธรรมในการบริหารงาน 13 ข้อ
 - 1.2 การทำงานเป็นทีม 9 ข้อ
 - 1.3 การจงใจในการทำงาน 10 ข้อ
 - 1.4 การบริหารความขัดแย้ง 10 ข้อ
2. ผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - 2.1 การบริหารงานวิชาการ 11 ข้อ
 - 2.2 การบริหารงานงบประมาณ 7 ข้อ
 - 2.3 การบริหารงานบุคลากร 6 ข้อ

2.4 การบริหารงานทั่วไป 18 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือ เพื่อรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษา และผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา จากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ แล้วนำมาประกอบในการการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยของ ศาสตราจารย์ บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ (2537)
3. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมดมาสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาคุณลักษณะกับผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขความเที่ยงตรงของเนื้อหา
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงแล้วให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย
 - 5.1 ดร.สมโภชน์ อเนกสุข อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 5.2 ดร.สมุทพร ชานาญ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 5.3 ดร.ภารดี อนันต์นาวี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 5.4 นายสมคิด ดีรัมย์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
 - 5.5 นายสมชาย มิตรมูลพิทักษ์ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อประธาน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่โรงเรียนกบินทร์วิทยา แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อ กับคะแนนรวม (Item-Total Correlation)

8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก $r = .20$ ซึ่งข้อคำถามไม่ต่ำกว่าทุกข้อ เป็นแบบสอบถามที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง และนำแบบสอบถามทั้งฉบับที่คัดเลือกได้ ไปหาความเชื่อมั่นด้านคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษาได้ .97 ด้านผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาได้ .97 วิหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204)

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้ว เสนอประธานคณะกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เพื่อขอความร่วมมือและอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง
2. ขอนหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในโรงเรียน
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 430 ฉบับ เดินทางไปเก็บข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยตรง พร้อมทั้งรับแบบสอบถามกลับเมื่อครูตอบแบบสอบถามแล้ว

การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS PC⁺ for Windows Version 12.0
3. นำผลการคำนวณวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดหมายที่ต้องการศึกษาต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม และการแปลความหมายของคะแนน ในการประเมินผู้อำนวยการสถานศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะ และการปฏิบัติงานกำหนดไว้ดังนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มาก
- 3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง น้อย

1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน โดยอาศัยเกณฑ์ประเมินผลดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24)

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51- 4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51- 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51- 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00- 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้และตรวจสอบให้คะแนนแล้ว ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรม SPSSPC⁺ for Windows Version 12.0 โดยเลือกวิธีวิเคราะห์ ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย คือ

1. วิเคราะห์คุณลักษณะกับผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามประสบการณ์แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ ทดสอบค่าที (t-Test)
3. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยวิธี Newman-Keuls Test
4. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามประสบการณ์แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ ทดสอบค่าที (t-Test)
5. การทดสอบสมมติฐานที่ 4 ผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยวิธี Newman-Keuls Test
6. การทดสอบสมมติฐานที่ 5 คุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษา กับผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี มีความสัมพันธ์กัน สถิติที่ใช้คือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation)

7. การทดสอบสมมติฐานที่ 6 สร้างสมการพยากรณ์จากตัวแปรคุณลักษณะของ ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละด้าน ที่สามารถพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา ตั้งกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี สถิติที่ใช้คือ การสร้างสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดเพื่อนำมาสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University